

El carrer de la Barca

46

ENTRE EL RIU I LA CARRETERA NACIONAL

El carrer de la Barca és situat al barri vell; enllaça la plaça de Sant Feliu amb la plaça de Sant Pere, i a mig camí es troba amb el carrer de les mosques. El rètol que indica el seu nom a l'entrada per la plaça de Sant Feliu és força antic, de tipus metàl·lic i de color blau.

No és possible datar amb precisió des de quan se'l coneix per aquest nom, però ben segur que deu ser des de la conformació definitiva del carrer en els segles XII-XIII, tot i que amb el temps ha rebut també d'altres noms populars. Així sabem que en els segles XVII i XVIII se l'esmentava com a «carrer del Llahó» i carrer de l'Àngel, i que arriba un moment en què coexisteixen tots tres noms; el 1824 en una instància adreçada a l'ajuntament per un veí del carrer es fa ús de totes tres accepcions.

Ben segur que el nom d'aquest carrer prové d'una barca que hi hagué durant molts anys per tal de travessar el riu Onyar, i que no deixà de funcionar fins que els ponts que hom construïa en aquell indret foren d'una consistència suficient com perquè el primer aiguat que vingués no se'ls endugués. Segons el Dr. Jaume Marquès, el 1368 es va construir un pont sobre el riu Ter que, maltrat tot, no va resistir gaire temps, ja que s'ha datat el funcionament de la Barca fins l'any 1904, en què es construï el pont de ferro dit també pont de la Barca.

A més a més, el carrer de la Barca connectava també amb el llit del riu Galligants, de manera que a la confluència amb la plaça de Sant Pere hi hagué antiga-

ment una palanca de fusta, substituïda més tard per un pont d'obra. D'ençà de l'aiguat de l'any 1861 es procedí a la construcció d'un pont metàl·lic, i recentment es feren les obres de cobertura del riu Galligants fins aquest carrer mitjançant una plataforma d'obra.

Tanmateix, la situació del carrer prop d'un indret on connecten els rius gironins l'ha fet especialment sensible a les conseqüències dels aiguats, que han estat molt nombrosos, i que generava un sistema de relacions de banda a banda de carrer força curiós. Quan els rius sortien de mar i envaiïen el carrer, els veïns col·locaven uns petits ponts de fusta a l'alçada d'un primer pis per tal d'enllaçar les dues bandes del carrer i poder així comunicar-se.

Un altre fet que cal destacar és que el carrer serví durant molt de temps de carretera nacional de Madrid a França, en un recor-

regut que, partint dels carrers de Ciutadans i Ballesteries, seguia vers Calderers, Barca i per la plaça de Sant Pere sortia a la carretera ja fora de la Girona fortificada. És per això que antigament hi abundaven els hostals per sojornar els viatgers.

LA CASERNA DEL PASTIM

Al carrer de la Barca hi hagué des del segle XVII fins al XIX una caserna militar; l'any 1683 l'adroguer N. Pujades ven diverses cases dites «den Balia» i situades al costat del riu Galligants i recolzades sobre la muralla a la Municipalitat gironina. Després de diverses obres d'adaptació, aquestes cases esdevingueren caserna de soldats i magatzem d'artilleria; l'any 1729 s'hi feren noves obres d'agencament. El 1844 encara tenia un ús militar i hom l'esmentava com a «Cuartel del Pastim» suposem que en al·lusió a l'antiga destinació de l'edifici com a pastera o forn. Com a nota curiosa esmentem que la llinda de la caserna portava des de temps immemorial una R gravada en pedra, i l'ajuntament decidí en la sessió de 12 de juliol de l'any 1802, fer-la treure i substituir-la per les armes de la ciutat per tal que ningú en l'esdevenidor pogués posar en dubte la propietat de la caserna per part del municipi.

Com a d'altres cases d'interès destaquem que als números 3 i 4 hi hagué l'any 1849 una sala de ball, i que a mig carrer hi havia obert el cafè «La paella», en el qual en Narcís Constans feia unes memorables sessions de tittelles. També caldria destacar que a la façana de la casa n.13 hom pot veure actualment una fornícula amb una imatge de Sant Ponç, patró del barri.

Sabem que durant el segle XVII s'estatjaren en una casa d'aquest carrer les monges caputxines, i segons Grahit i Grau hi hagué una altra casa ocupada per un tal Comas —conegut per dedicar-se a muntar els envelats de festa major— i que al segle XIX era seu de l'escola normal. Actualment, a un costat del carrer hi ha una font pública feta l'any 1914 i que ens dona la pista per situar on era l'antiga escola Normal; en aquesta data en apressar-ne la seva construcció el regidor V. Leal deia que calia «la autorització del propietari de la casa de que fue antigua Normal en la citada calle, para verificar la dicha instalación en el ángulo que la forma en el edificio inmediato». Per tant, l'antiga

El carrer té un ambient i un personal característic (Foto: Joan Comalat)

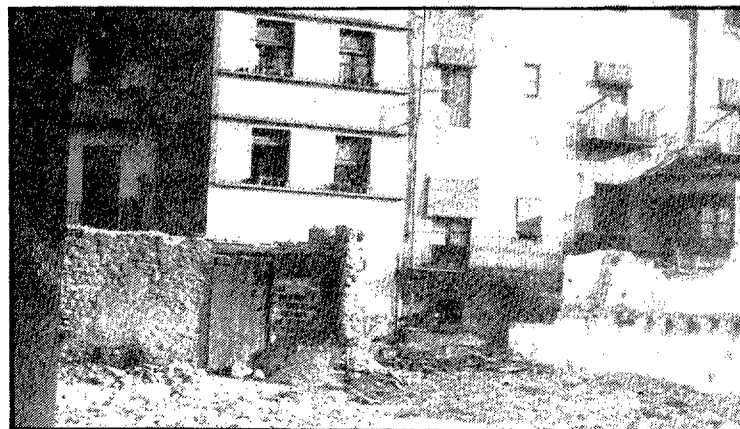
Normal deuria haver ocupat la casa que a hores d'ara porta el número 17.

EL COMERÇ I L'URBANISME

El carrer de la Barca ha estat tradicionalment un indret habitat per artesans i amb oficis lligats a la importància que tingué com a lloc de pas fins al segle XIX. Pensem que a la talla de l'any 1651, hi trobem comptabilitzats 30 oficis artesans com els blanquers, ferrers, boters, carnissers, pastissers, sastres, mercaders, fusters, sabaters i botiguers, la qual cosa conforma un carrer d'una activitat econòmica ben diversificada. El Dr. Marquès assenyala que al segle XVII hi havia un important hostal dit «Hostal de Sant Ramon» i que era situat a la cantonada amb el carrer del Portal de la Barca, la qual cosa correspondria l'actual casa n.19, on la llegenda hi situa el pas l'any 1533 de l'emperador Carles V.

A hores d'ara el carrer té força moviment i és molt ben dotat quant a bars —força d'ells dels anomenats «d'alterne»— que en configuren la seva característica més destacada. En l'aspecte constructiu el carrer és curull de grans cases de pedra amb paviment de llambordes i un enllumenat de làmpades Siemens dels anys trenta. Les cases del carrer fan diverses i capritxoses entrades i sortides, conseqüència d'una manca d'alineacions al segle passat, moments en els quals fou empedrat i es féu la instal·lació de clavegueres. Als anys seixanta es va refer el paviment i s'assegurà l'antiga instal·lació d'enllumenat, la qual costà prop de les 200.000 ptes; l'obra quedà acabada l'any 1962.

Ramon Alberch i Fugueras

L'estucat d'aquesta façana deixa ben clares les habilitats professionals dels qui s'hi anuncien. Fotografia presa el febrer de 1974, quan fou enderrocat un edifici del barri (Foto: Arxiu d'imatges de l'Ajuntament de Girona)

¡Ahora!
Regalo sorpresa
en la compra de una
lavadora
Balay

Balay
Calidad de vida.

NOMS COMERCIALS DELS ASSOCIATS DE D.E.G.I., S.A.

• RÀDIO BAÑERAS c/. Garbí, nº 104 TORROELLA DE MONTGRÍ • ELECTRICA BLANDENSE c/. Jaume I, nº 3 BLANES
• ELECTRÒNICS CODOLAR c/. Camprodón, nº 11 LLAGOSTERA • ELECTRODOMÈSTICS CORTADELLAS Pº Major, nº 14-15 LA BISBAL • ELECTRODOMÈSTICS ESTARRIOLA Pº Major, nº 4 BESALÚ • FERRETERIA UNIO Passeig Blay, nº 31 OLOT • ELECTRODOMÈSTICS BANCHS c/. Major, nº 9 STA. COLOMA DE FARNERS • ELECTRODOMÈSTICS ARCADÍ GIRONA c/. Cervantes, nº 2 PALAFRUGELL • ELECTRODOMÈSTICS QUARZ c/. Onze de setembre, nº 40 PALAMÓS • ELECTRODOMÈSTICS JOSEP M. GUITART Ctra. Llagostera, nº 70 CALDES DE MALAVELLA • ELECTRODOMÈSTICS GERARD c/. Castellà, nº 56 LLANÇA • JOHE ELECTRODOMÈSTICS c/. Narcís Blanch, nº 28-30 GIRONA • ELECTRO REGAL Ctra. Sta. Eugènia, nº 21 GIRONA • ESTABLIMENTS PLANELLS c/. Sta. Maria, nº 26-28 BANYOLES • ELECTRODOMÈSTICS RIVERA Avda. Ave Maria, s/n. L'ESCALA • ELECTRODOMÈSTICS JOAN SAGRERA c/. Catalunya, nº 16 VIDRERES • ELECTRODOMÈSTICS JOSEP SALVADOR c/. Major, nº 6 CASSA DE LA SELVA • ELECTRODOMÈSTICS JOAQUIM VILÀ CROUS c/. Major, nº 243 SALT • ELECTRODOMÈSTICS JOAQUIM VIÑOLAS c/. Sant Llàtzer, nº 38-39 FIGUERES